

L'ORGANITZACIÓ TERRITORIAL DEL BAIX LLOBREGAT EN EL MARC DEL DOCUMENT DE BASES PER A L'ORGANITZACIÓ TERRITORIAL DE CATALUNYA

CENTRE D'ESTUDIS COMARCALS
DEL BAIX LLOBREGAT

El Debat de Primavera que cada any organitza el Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat va tractar en aquesta edició la qüestió de l'organització territorial de la comarca del Baix Llobregat. L'acte va tenir lloc el dia 24 de maig de 2005 al Centre de Promoció Econòmica del Prat. Va presidir la mesa l'alcalde del Prat, Lluís Tejedor, i va moderar el debat Xavier Sanclimens, Assessor Especial del Conseller de Relacions Institucionals i Participació en matèria d'organització territorial de Catalunya. Hi van participar com a ponents:

- Carles Riba, president del Centre d'Estudis Comarcals, i
- representants polítics dels cinc grups parlamentaris:
  - ✓ Josep Casajuana, diputat del grup parlamentari del PSC-CPC,
  - ✓ Xavier Vendrell, diputat del grup parlamentari d'ERC,
  - ✓ Josep Pérez Moya, diputat provincial i portaveu del grup d'ICV-EA-EPM,
  - ✓ Lluís M. Corominas, diputat del grup parlamentari de CIU, i
  - ✓ Antoni Gallego, en representació del grup parlamentari del PPC.

Amb el títol "L'organització territorial del Baix Llobregat en el marc del Document de Bases per a una nova Llei d'Organització Territorial de Catalunya", l'acte va permetre d'una banda conèixer de primera mà el contingut del Document de Bases per a l'Organització Territorial de Catalunya, i de l'altra, escoltar la posició que cadascun dels grups polítics parlamentaris té sobre el futur de la nostra comarca en matèria d'organització territorial. A més, el públic va tenir ocasió

de debatre i dialogar amb els ponents els temes que més preocupen la ciutadania.

Sobre el Document de Bases

Xavier Sanclimens va fer, en la seva introducció al Debat, un resum del document anomenat "Bases per a l'Organització Territorial de Catalunya". Aquest document marca les línies generals de les reformes legislatives en aquesta matèria sense fer cap proposta concreta sobre la delimitació territorial de les comarques, aspecte aquest que es fixarà posteriorment en el marc d'una nova llei d'organització territorial. Tal com va explicar Xavier Sanclimens, segons aquest document, pendent encara d'aprovació, els trets principals de la nova organització territorial serien:

- la creació de set vegueries (Barcelona, Girona, Lleida, Camp de Tarragona, Catalunya Central, Terres de l'Ebre i Alt Pirineu i territori d'Aran),
- la reforma de les comarques en el sentit de fer-les més municipalistes i prestadores de serveis de naturalesa local i
- la unificació de les actuals administracions metropolitanes locals.

Pel que fa a la comarca del Baix Llobregat, tot semblaria indicar que estem davant de dues possibilitats, malgrat que de fet no hi ha res tancat ni decidit:

- a) Que continués existint tal com és ara, amb la seva delimitació actual. En aquest cas, el Consell Comarcal, convertit en Consell d'Alcaldes, prestaria tots els serveis que pertocarien a la part nord, i a la part sud només

aquells que no prestés la nova Àrea Metropolitana.

b) Que la part nord, potser conjuntament amb alguns municipis veïns dels actuals Alt Penedès, Anoia i Vallès Occidental, es constituís en una comarca nova; en aquest cas, la part sud, integrada en la nova Àrea Metropolitana, podria mantenir l'organització comarcal o no.¹

Sobre la posició dels grups parlamentaris

Aquesta dualitat de possibilitats es va fer palesa en la intervenció dels representants dels diferents grups parlamentaris. Cap d'ells no va contemplar altra fórmula que no fos mantenir la unitat del Baix Llobregat o segregat-ne la part nord.

Així, els representants del PPC i d'ERC van coincidir, per consideracions diferents, en la necessitat de crear una nova comarca, el Baix Llobregat Nord o Pla de Montserrat. Segons Xavier Vendrell (ERC), en aquest cas la nova comarca del nord haurà de tenir un Consell Comarcal propi, mentre que la zona sud quedaria englobada en l'Àrea Metropolitana, tot i que no se li hauria de negar entitat com a Baix Llobregat. En el mateix sentit es va expressar Antoni Gallego (PPC), per qui el principal argument per a aquesta escissió seria el "desig" manifest dels municipis del Baix Llobregat nord de configurar una comarca pròpia en funció dels seus trets diferencials respecte de la zona sud.

Per la seva banda, els grups parlamentaris d'ICV i CIU van deixar la porta oberta a la decisió dels municipis implicats. Lluís Corominas (CIU) va matisar que, malgrat aquesta posició oberta, sostenia que una comarca unitària es "defensaria" més bé d'un entorn metropolità que amenaça de "menjar-se" les comarques limítrofes. En aquest mateix sentit, Josep Pérez Moya (ICV) va valorar molt positivament la trajectòria de 20 anys d'unitat que havia experimentat la comarca, tot i donar prioritat, tal com dèiem, a l'entesa i el diàleg amb els municipis.

(¹) Extret de X. SANCLIMENS: "La nova organització territorial de Catalunya i el Baix Llobregat", a *Baix Llobregat*, 72, maig-juny, 2005. P. 9-10.

Finalment, Josep Casajuana, diputat pel PSC-CPC, va advocar clarament per la unitat del Baix Llobregat i per una comarca prestadora de serveis en tot el seu territori.

Tot sembla indicar que la indefinició que planeja sobre la nostra comarca en matèria d'organització territorial només es podria resoldre a través d'una de les dues vies anteriorment descrites. Val a dir, però, que el procés tot just acaba de començar i li queda per davant un camí relativament llarg. No sabem, doncs, si en la seva "maduració" es trobaran opcions alternatives a partir de fórmules més imaginatives i que tinguin en consideració altres aspectes que vagin més enllà del de la prestació de serveis als pobles i ciutats de la comarca.

En tot cas, l'únic interrogant que quedaria per resoldre davant de qualsevol de les dues possibilitats seria el de la llista de municipis que podrien eventualment sortir o entrar a formar part del nou Baix Llobregat (unitari o dividit). Què passarà amb l'Hospitalet, o amb Gelida i Sant Llorenç d'Hortons? Què serà de Sant Andreu de la Barca, municipi a cavall entre la zona nord i la zona sud? I de Castellbisbal, actualment ubicat al Vallès Occidental?

Aquí va començar el debat

Les preguntes que tanquen l'apartat anterior són les que van iniciar el debat. Preguntes per ara sense resposta, ja que l'única norma que de moment hi ha posada sobre la taula en relació amb aquesta qüestió és que no hi pot haver discontinuïtats espacials entre els municipis que integren una unitat comarcal. Més enllà, però, d'aquest tema, el debat es va centrar fonamentalment en el fet que el criteri que sembla orientar la constitució de les noves comarques que han de sorgir d'una nova legislació en matèria d'organització territorial és el de l'eficàcia en la prestació de serveis. En aquest sentit, durant el debat es va remarcar la necessitat de buscar mecanismes que donin veu als municipis, de tal manera que les comarques s'erigissin no solament com a marc per a la prestació de serveis, sinó també com a plataformes territorials d'expressió i de participació ciutadana.